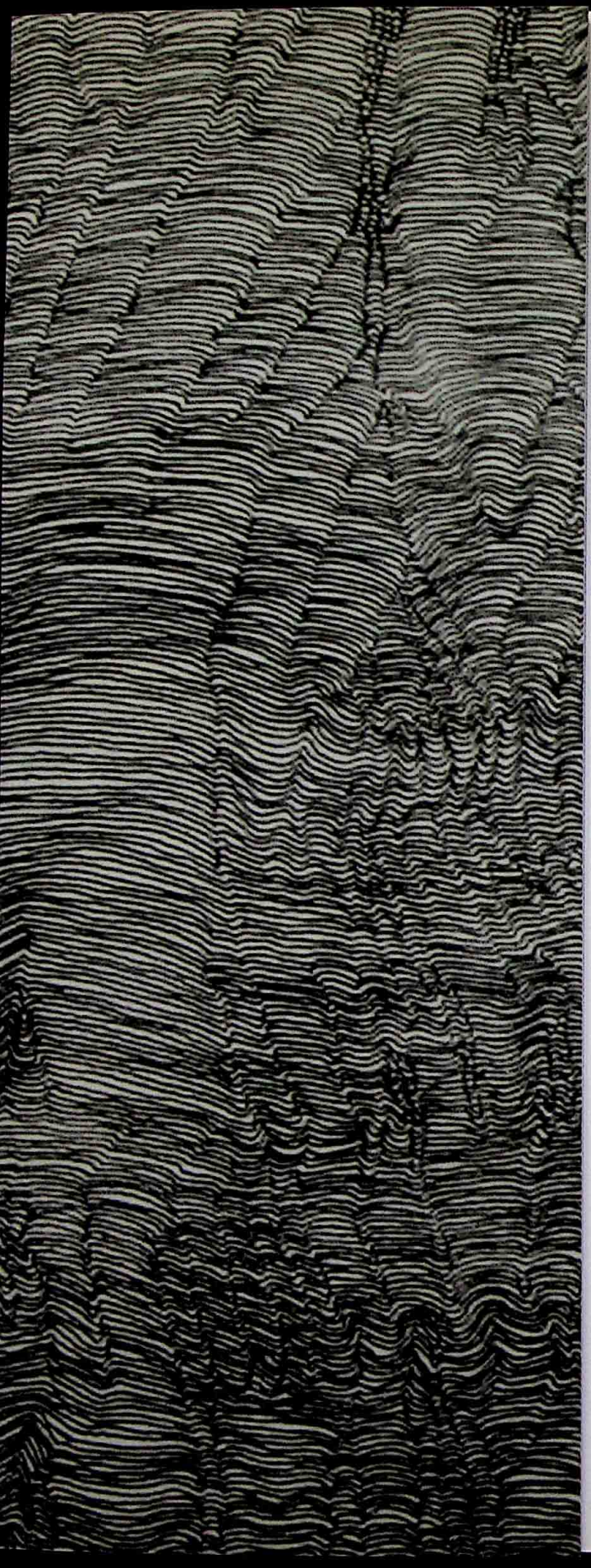

Namsri Art Museum Foundation

Between The Lines

Drawing Exhibition by Jiratchaya Pripwai

คำขอโทษที่ยังคงรอคอยการให้อภัย.....ข้าพเจ้าทำได้เพียงยอมรับผิดและเฝ้ารอ
การปัดกวาดเช็ดถูคราบฝุ่นละอองภายในจิตใจ
คือการค่อยๆ แก่ปมเส้นด้ายอันยุ่งเหยิงที่ต้องอาศัยเวลา สติ และสมาธิ
แม้ว่าสุดท้าย.....ชีวิตอาจจะวกกลับมาที่ต้นเหตุแห่งความโศกเศร้าเดิมๆ

จิรัชยา พริบไหว / 2554

Rama IX Art Museum Foundation

Apology longingly yearns for forgiveness...all I could do is accept my sole mistake and anxiously wait
To unclutter a cluttered mind
Is to untangle complicated knots with time, consciousness, and concentration
In the end...life may descend to the root of all sadness.

Jiratchaya Pripwai / 2011

Installation of Between The Lines Exhibition

สำหรับการวาดเขียน ที่ใครๆ ต่างเข้าใจกันดีว่าเป็นการเริ่มต้นของการนำไปสู่ภาพ หรือการนำไปสู่เรื่องราวบนระนาบ การหยิบจับ ปากกา ดินสอ และเริ่มต้นที่จะเขียน ดูราวกับจะเป็นทักษะขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งทุกๆ คนเกิดมาเพื่อที่จะเรียนรู้วิธีการใช้แขน ใช้มือ และถ่ายทอด การเคลื่อนไหว ให้สัมพันธ์กับระบบความคิดที่ซับซ้อน จากความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอักษรและภาษาภาพนั่นเอง บนทางแยกกระหว่าง สองทักษะที่มีประวัติศาสตร์ร่วมกัน บนพื้นที่ของการเขียน และการวาดจึงมีนัยยะสำคัญที่สัมพันธ์ และสอดคล้องต้องกันอย่างคาดไม่ถึง

จิรัชยา พริบไหว เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์กระบวนการสายเส้นจากไวยากรณ์เฉพาะตัว หลายๆ ครั้งที่การถักทอสายเส้นจำนวนนับไม่ถ้วน ของ จิรัชยา เรียกเรื่องการเข้าชมแบบใกล้ชิด จนแทบจะไม่มีที่เหลือสำหรับระยะการมองเช่นงานศิลปะทั่วไปที่มักจะพูดถึงพื้นที่ระหว่างผู้ชม และผลงาน บางครั้งอาจจะเรียกได้ว่าผู้ชมจะต้องเข้าไป “อ่าน” ใกล้ๆ คงไม่ใช่เรื่องเกินเลย หากเราจะกล่าวว่า การวาดเส้น (drawing) คือวิถีหนึ่ง ของการสร้างไวยากรณ์ดีกดำบรรพ์ของศิลปะ ด้วยใช้มือวาดเขียนไปบนระนาบ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเส้นต่อเส้นให้สัมพันธ์กันอุปมาได้ กับการสร้างรูปประโยคที่ก่อตัวเป็นโครงสร้างของเรื่องราว จากอักษร เป็นคำ ร้อยเรียงสู่ประโยค เพื่อนำไปสู่เรื่องราวทั้งหมด มากไปกว่าการฝึกหัด เรียนรู้การใช้มือวาดเส้น ถ่ายทอดรูปร่าง หรือรูปทรงในแบบที่ตาเห็น ระบบการเขียนอย่างต่อเนื่องของจิรัชยาแสดงให้เห็นถึงการนำเสนอตัวเอง ของ “เส้น” หากแต่รูปทรงไม่เคยมีตัวตนอยู่จริงๆ บนระนาบสองมิติ ผลงานของ จิรัชยา กลับชวนให้คิดว่าเส้นสายเหล่านี้ คือภาพของสิ่งที่ จับต้องได้ ไม่ว่าจะคล้ายคลึงกับการทอขึ้นของเส้นไหม หรือมีผู้ชมที่คิดอย่างเป็นจริงเป็นจังว่า เธอกำลังวาดลักษณะทางกายภาพของผ้า ภาพลักษณ์แห่ง การถักทอของจิรัชยา จึงเป็นสิ่งที่พิสูจน์ว่ากลไกที่สร้างขึ้นด้วยแขน มือ สายตา และการสังเกตรจากสมอง เป็นหัวใจของการวาดเส้นอย่างแท้จริง

จากส่วนหนึ่งในประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภาวะอัตโนมัติ (Automatism) ในช่วงศตวรรษที่ 19 นอกจากความโดดเด่นในการปฏิบัติ การใช้เหตุผลในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 แสดงถึงการเป็นสื่อกลางของการศึกษาพฤติกรรม และพื้นที่อีกพื้นที่หนึ่ง ซึ่งเคยได้รับการอธิบาย จากรูปแบบของความฝัน หรือแม้กระทั่งการเป็นคนทรง (medium) ที่นำเสนอให้เห็นกลวิธีในการเขียนแบบอัตโนมัติอย่างเข้มข้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็น ผลมาจากวิธีการทดสอบทางจิตวิทยา (psychological) ด้วยอุปกรณ์ชนิดต่างๆ เพื่อให้ผู้ทดสอบแสดงผลทางด้านจิตแบบ ideomotor effect ซึ่งอุปกรณ์ทดสอบบางประเภทสามารถสร้างร่องรอยลายเส้นไว้บนระนาบ หรือสื่อสารบนกระดาษที่มีอักษรได้ (คล้ายกับการเล่นผีด้วยแก้ว) แม้ว่าขบวนการนี้ จะกลับกลายเป็นการทดสอบที่นำไปพบกับทางแยกของความเชื่อเกี่ยวกับโลกต่างมิติ เหตุการณ์เหนือธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การเขียนแบบอัตโนมัติก็เป็นความพยายามนำไปสู่องค์ความรู้ทางด้านจิตเวชเพื่อบำบัดรักษาผู้ป่วยทางจิตด้วย และบทบาทหนึ่งที่สำคัญก็คือ การสร้างความเคลื่อนไหวในโลกศิลปะยุคสมัยใหม่ และหลังสมัยใหม่

ในกลวิธีต่างๆ ของกระบวนการ Automatism ไม่ว่าจะเป็นการพิมพ์ ด้วยการระบายสีบนระนาบสองชั้น และนำมาประกบกัน (Decalcomania) การขัดผิวหน้าของจิตรกรรม หรือวัสดุออก (grattage) หรือการดูด้วยเทคนิคบั้งบนพื้นผิว (frottage) และอีกหลากหลายวิธีการ เหล่านี้ล้วนเป็นเทคนิควิธีทางศิลปะแบบเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ ที่ทำให้ศิลปินตั้งแต่ยุคสมัย Dada, Surrealism, Abstract Expressionism ฯลฯ ได้ตื่นตัว นำมาประยุกต์ใช้อย่างเข้มข้น ที่แปร่งที่ดัดว้ายไปอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว ครั้งหนึ่งเคยเป็นกระบวนการของการสลัดตัวตนให้หายลับ ไปกับโลกของศิลปะ นำเสนอความบังเอิญ และความงามอย่างไร้เหตุผล แต่พัฒนาการนั้นกลับย้อนแย้ง กลายเป็นการสร้างภาวะว้าวุ่นเขียนให้ศิลปิน ต้องออกค้นหาตัวตนจากเหตุการณ์ที่มีร่างกายเป็นสื่อกลาง และมองหาร่องรอย สาระ ความหมายจากปรากฏการณ์รอบตัวอย่างไม่จบสิ้น

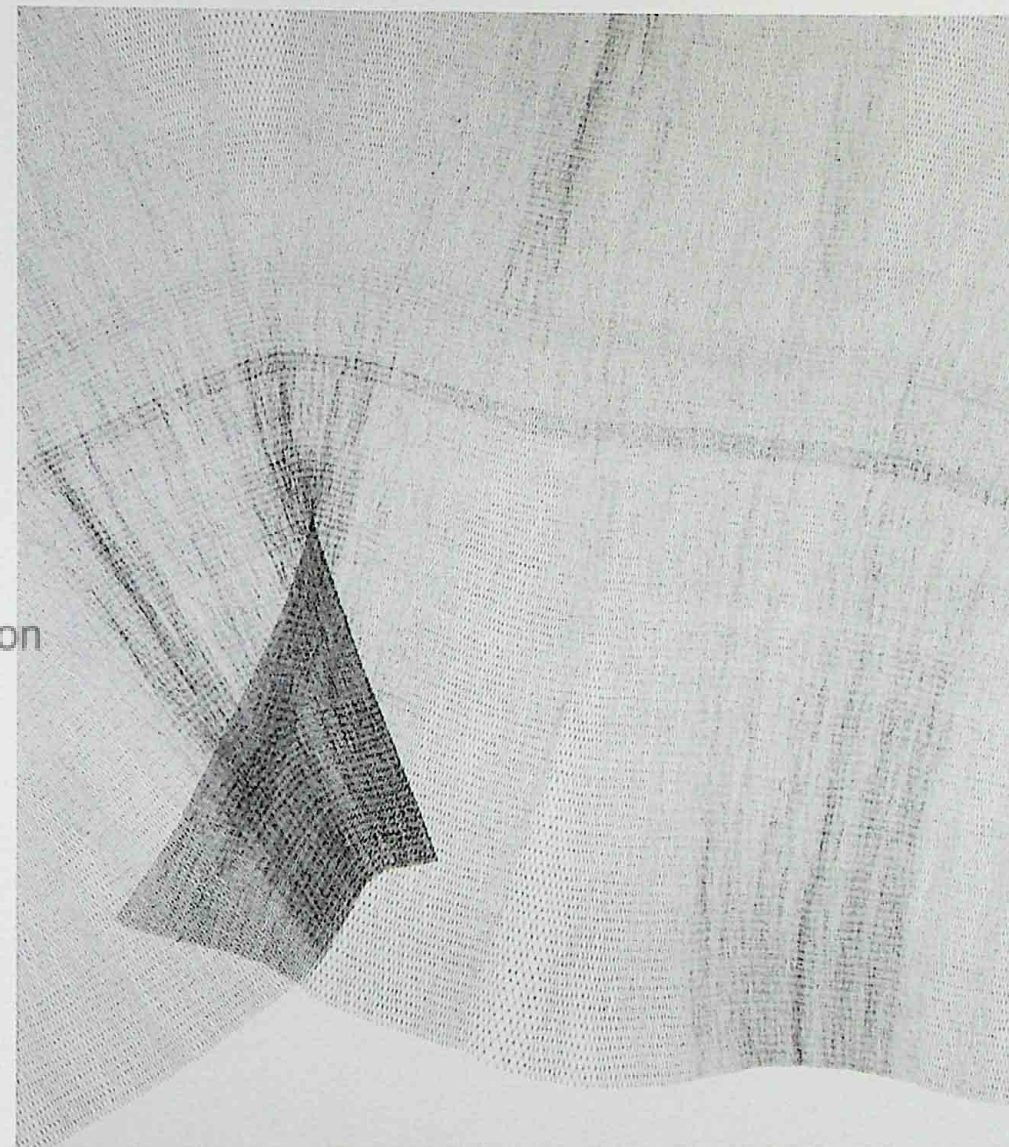
ไม่ว่าจะมีการอธิบายอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ แต่ด้วยการตอบสนองของมือ จึงทำให้เห็นรอยต่อของพัฒนาการที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น จากวันที่เราได้เริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากโลกรอบๆ ตัว อย่างไรก็ตาม การเขียนแบบอัตโนมัตินั้นไม่ได้มีความสัมพันธ์กับโลกวิญญาณ (หากคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์) และไม่มีคำถามจำเป็นจะต้องพิสูจน์อย่างเป็นจริงเป็นจังว่า การเขียนแบบอัตโนมัติจะสามารถเชื่อมต่อกับโลกของจิตได้สำนึก หรือจิตไร้สำนึกได้ ทว่าความน่าสนใจของการค้นคว้าทดลองภาวะแบบอัตโนมัติ กลับตอয়อด และได้สร้างเครื่องมือที่สำคัญอันหนึ่งสำหรับโลก ศิลปะสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการเดาสุ่ม การใช้ร่างกายเป็นสื่อกลาง การทำลายฉันทลักษณ์ หรือการร้อยเชนต่างๆ ฯลฯ ซึ่งได้กลายเป็นพื้นที่มายาคติ ที่แม้จะลึกลับ ลวง พราง แต่กลับเชิญชวนให้ผู้ชมเข้าไปค้นหา และทำให้โลกศิลปะน่างง ปนเสน่ห์แห่งความไม่รู้ ไม่แน่ใจ ความลึกลับที่มีความงดงามแบบกวี แม้กระทั่งความดิบเถื่อนทางถ้อยคำความคิด หรือภาพลักษณ์มหัศจรรย์เอกเขินมายากลของศิลปิน ที่แม้ผู้ชมจะรู้ทั้งรู้ว่า นักพิราบไม่อาจหลบซ่อนอยู่ในผ้าเช็ดหน้าได้ แต่เราก็ไม่อาจปฏิเสธสิ่งที่เห็นอยู่ตรงหน้าได้เช่นกัน

เมื่อวันหนึ่ง การลุกขึ้นมาจับปากกา ดินสอ แล้วเริ่มต้นที่จะเขียนของ จิรัชยา ทำให้เส้นที่ผูกกันไปเรื่อย ๆ ได้เดินข้ามความธรรมดาของกิจวัตรการเขียน หากไม่นับว่านี่คือกระบวนการทางศิลปะแล้ว การเขียนแบบอัตโนมัติอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับความรู้จริง ๆ เลยก็ได้ แต่มันจะคละคลุ้งไปด้วยการจัดการของตรรกะ ชนิดที่ว่าเส้นต่อเส้นที่จักสานกันขึ้นมานั้น ดูราวกับภาวะของลมหายใจเข้า-ออก ที่ไม่จบสิ้น ตราบใดที่มีมือยังวาดอยู่ การเดินทางนั้นก็ยังไม่สิ้นสุด อีกขระเรียงร้อยอย่างเป็นกระบวนการ แทบไม่ต่างไปจากเอกลักษณ์บุคคลอย่างลายนิ้วมือ ลายเส้น ม่านตา หรือรอยตำหนิต่างๆ ที่จะหาได้จากร่างกาย หรือพฤติกรรมของเราเอง แม้แต่ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) จิตแพทย์ชาวออสเตรียเชื้อสายยิวที่เรารู้จักกันดี ในฐานะเจ้าของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theories) ผู้พยายามทำให้องค์ความรู้ของเขามีความเป็นวิทยาศาสตร์ และถูกพิสูจน์ในวงการแพทย์ว่าบุคคลิกภาพ หรือเงื่อนไขทางพฤติกรรมต่างๆ เป็นสิ่งที่ “อ่าน” ได้ แต่กระนั้นก็ไม่อาจหลบเลี่ยงมโนทัศน์ที่พยายามร้อยประวัติศาสตร์ของบุคคลแบบการค้นหาลักษณะ ซึ่งทำได้เพียงแต่การสังเกตการณ์ ประเมินด้วยการคาดคะเนต่างๆ นานา

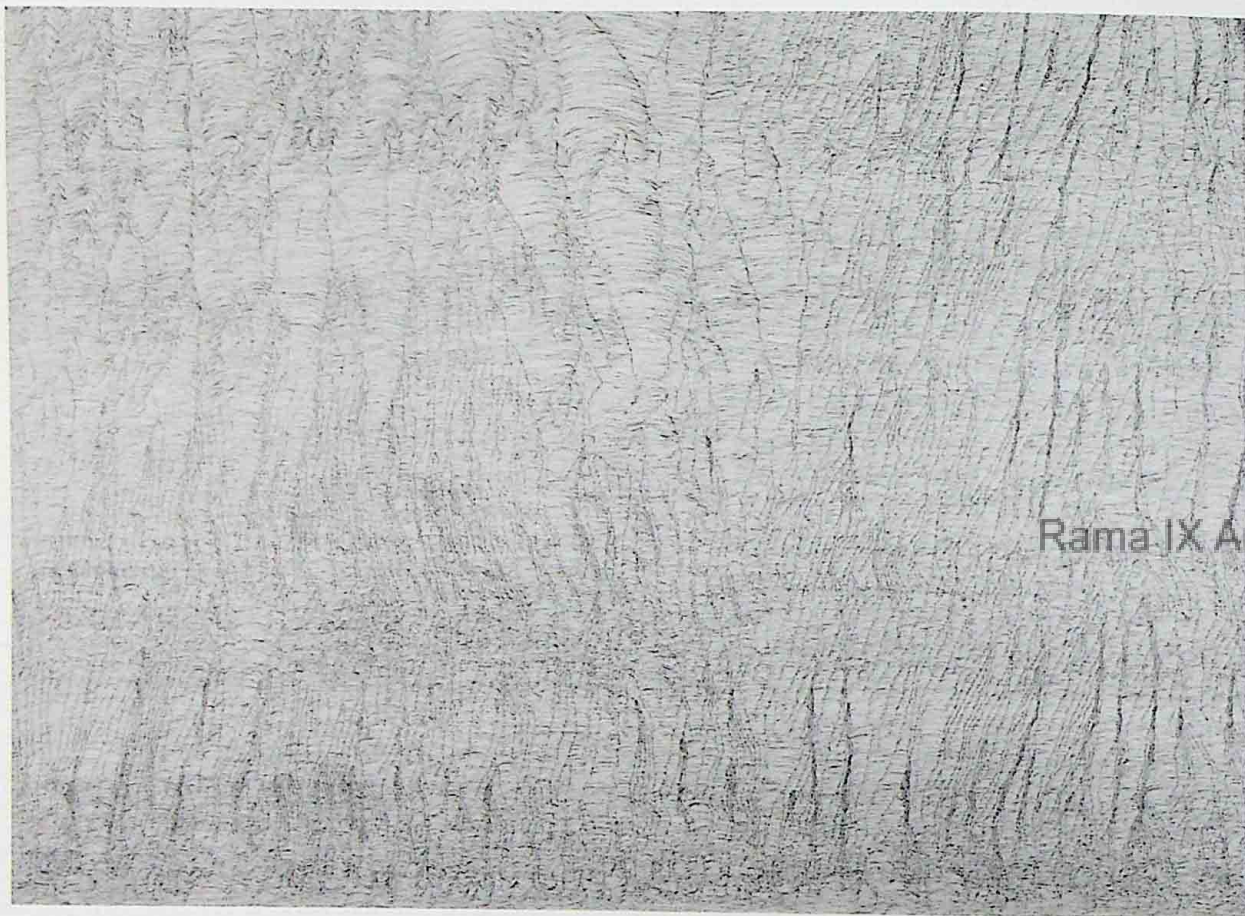
นัยยะเดียวกันนี้ วิธีของการ “อ่าน” ดูเหมือนจะเป็นช่องทางที่ผู้ชมจะสามารถเข้าถึงแรงจูงใจของจิรัชยา และในขณะเดียวกัน การพินิจภาพวาดลายเส้นของเธอก็คือสิ่งที่ผู้ชมต้องแบกรับแรงจูงใจของตนเองเช่นกัน เพราะการสืบค้นภายใต้ความพรัมวระหว่าง “การวาด” และ “การเขียน” เช่นเดียวกับหมอดูที่ไม่ได้อ่านจากอัตรลักษณ์บุคคลอย่างแท้จริง แต่เรากำลังอ่านจากสิ่งที่เราเลือก (ที่จะมองเห็น) และตัดสินใจเอาเองว่าจะอ่าน (ไม่ว่าจะแบบไหน หรืออย่างไร) ร่องรอยบนระนาบพื้นผิว จึงให้ความหมายได้ตามการถอดความของผู้อ่าน เช่นเดียวกับการให้ภาพแบบวรรณกรรม ด้วยเงื่อนไขทางไวยากรณ์ที่ทำให้ภาพลักษณะคลุมเคลือ และไม่สามารถสอดคล้องไปกับการถอดความจากภาษาเสียทั้งหมด คือธรรมชาติของการอ่าน ที่ทำให้เห็นว่าเราพยายามที่จะแปรหัสภาษา เพื่ออ้างอิงไปสู่สิ่งที่เรารู้จัก การสร้างกระบวนการของการอ่าน ในบางลักษณะจึงแสดงให้เห็นถึงกลวิธีของการอ้างอิงโลกแบบที่เรารับรู้ในระดับปัจเจก และเริ่มทำให้เห็นตรรกะพิเศษบางอย่างที่หลบซ่อนอยู่ในพื้นที่ของเหตุและผลแน่นอนว่า แม้จะเป็นปรากฏการณ์ในสังคมใกล้ตัวของเราเอง ยังต้องพบกับเรื่องลึกลับที่ไม่ยอมอ่อนข้อให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เข้ามาวิพากษ์วิจารณ์ หรือแม้กระทั่งการอธิบายในแบบไสยศาสตร์ก็รังแต่จะทำให้เกิดการถกเถียงไม่จบสิ้น

ทว่าในพื้นที่ศิลปะ กลับปลดปล่อยให้ความไม่ชัดเจน หรือภาวะสูญญากาศระหว่างบรรทัดเข้ามาโอดแค้น และมีตัวตนอยู่อย่างสำคัญเพียงการวาดเขียนด้วยเส้นบางๆ ก็พาลเดลิิดให้ผู้ชมคิดไปได้ต่างๆ นานา สำหรับความสุขของนักชมงานศิลปะที่เรายังมีคำว่า “การตีความ” ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างไม่จำกัด เมื่อกลับมาที่เดิม ณ ตำแหน่งที่ จิรัชยา กำลังนั่งขีดเขียนภาพลายเส้นของเธอ ครั้งแล้วครั้งเล่าที่เส้นด้ายถูกดึงออกมาจาก “ใจ” จาก “ชีวิต” นำมาผูกมาโยงจนเป็นเครือข่าย เธอร้อยเรียงเรื่องราวประหนึ่งคนมีเรื่องอยากจะพูด อยากจะเล่าไม่รู้จบ แต่สิ่งที่เธอทำได้ดีที่สุดคือการทำให้ “ปรากฏการณ์” ยังเป็น “ปรากฏการณ์” ทำให้ “ลายเส้น” ยังแสดงตัวให้เห็นว่ายังเป็น “ลายเส้น” และหากใครจะนิยามว่าศิลปะคือภาวะประสาหลอนชนิดหนึ่ง แน่นอานว่าการ “เสพ” ก็คือวิธีเดียวที่จะทำให้เราได้สนทนากับเธอ

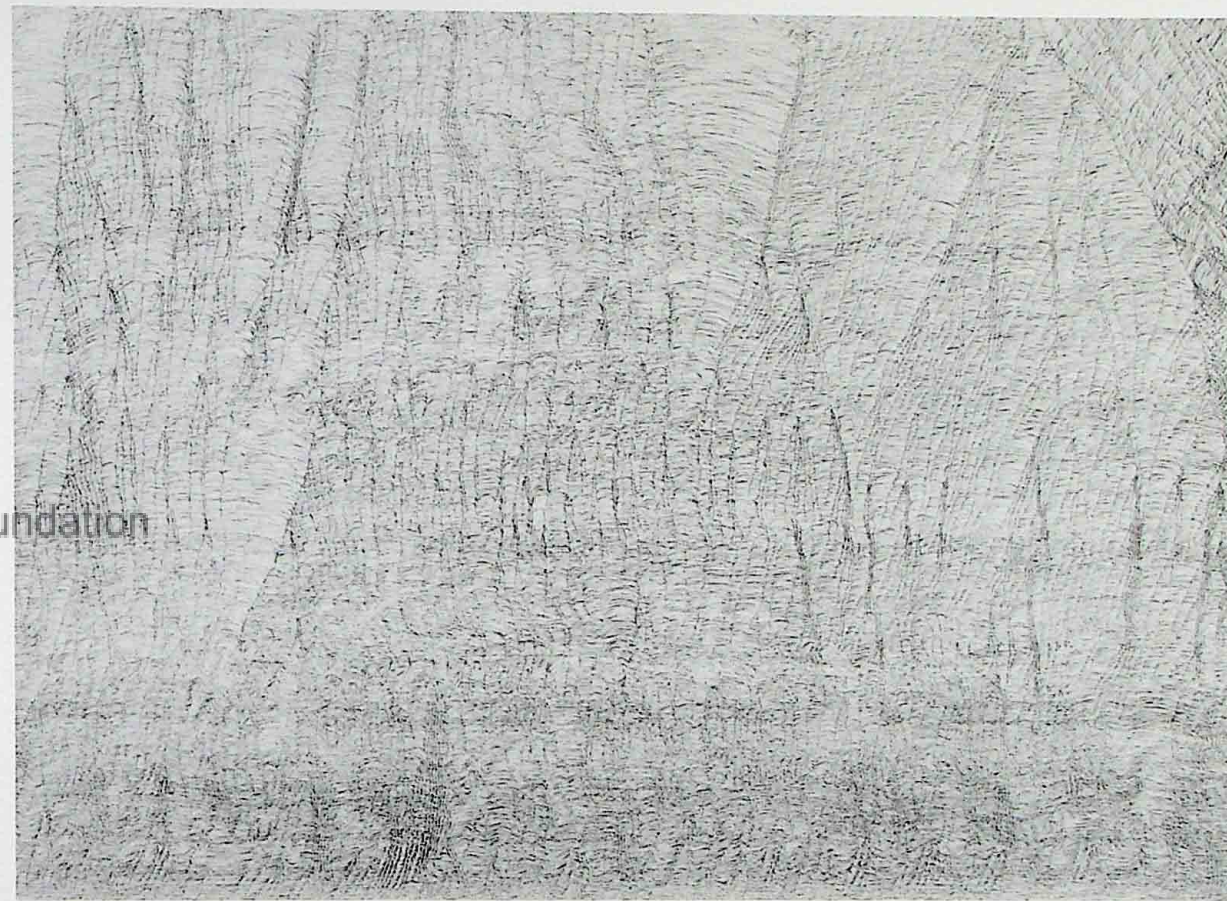
ชล เจนประภาพันธ์ / 2554

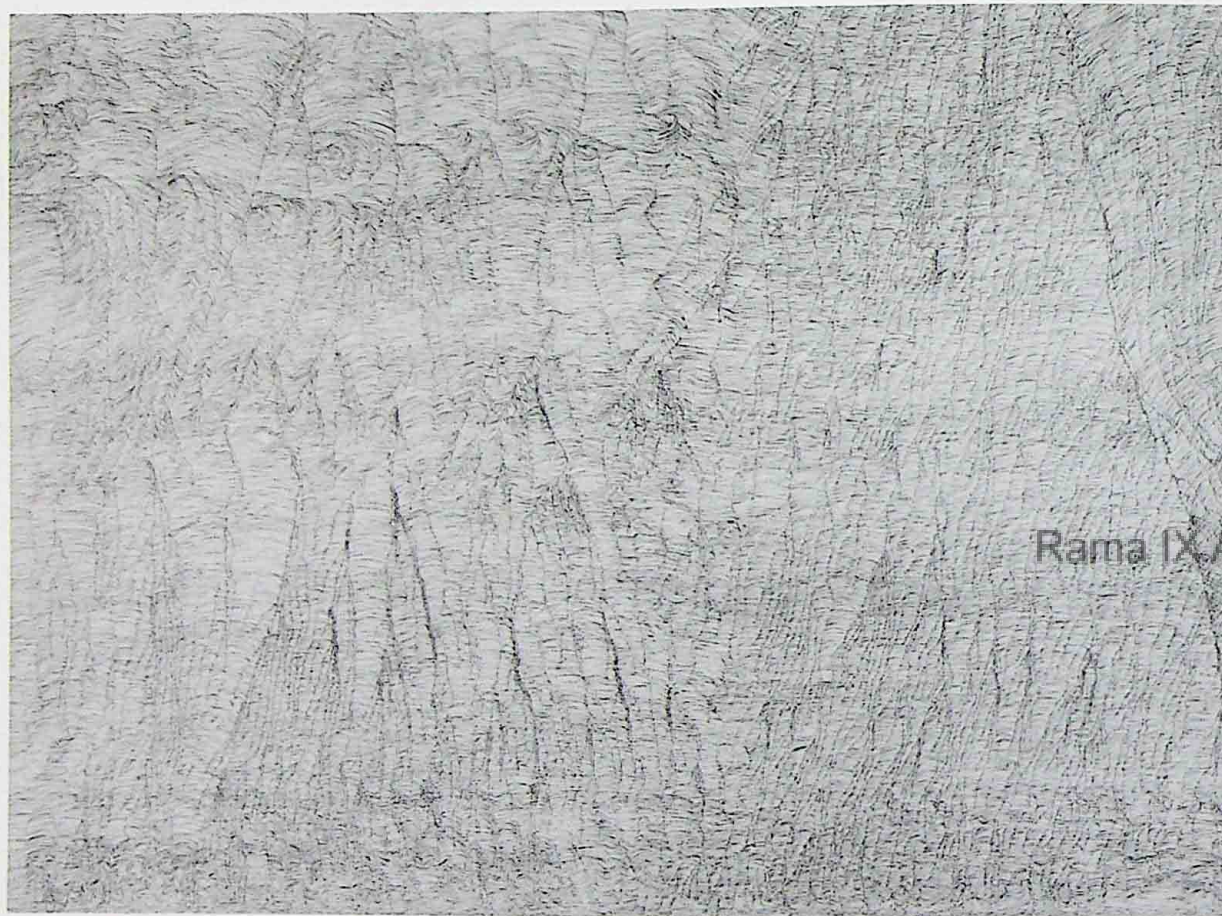
Adrift No.1, 2011, Ink on paper, Size: 63 X 56 cm.

"Untitled No.1", 2011, Ink on paper, Size: 56 X 76 cm.

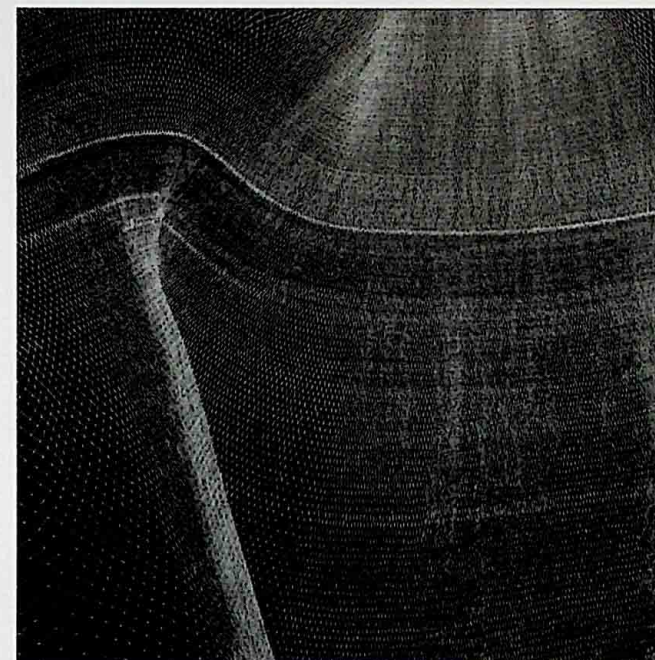

"Untitled No.2", 2011, Ink on paper, Size: 56 X 76 cm.

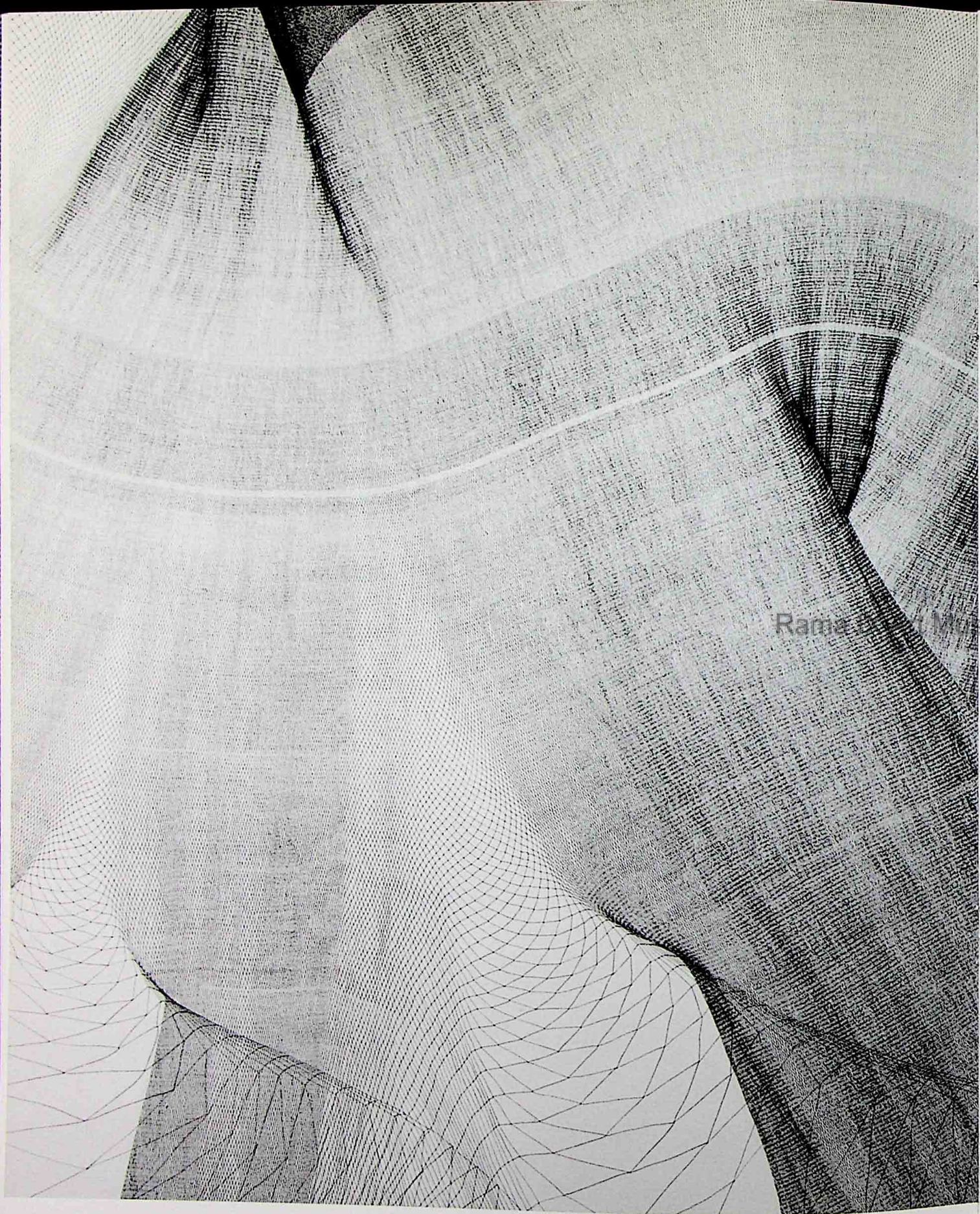

"Untitled No.3", 2011, Ink on paper, Size: 56 X 76 cm.

Rama IX Art Museum Foundation

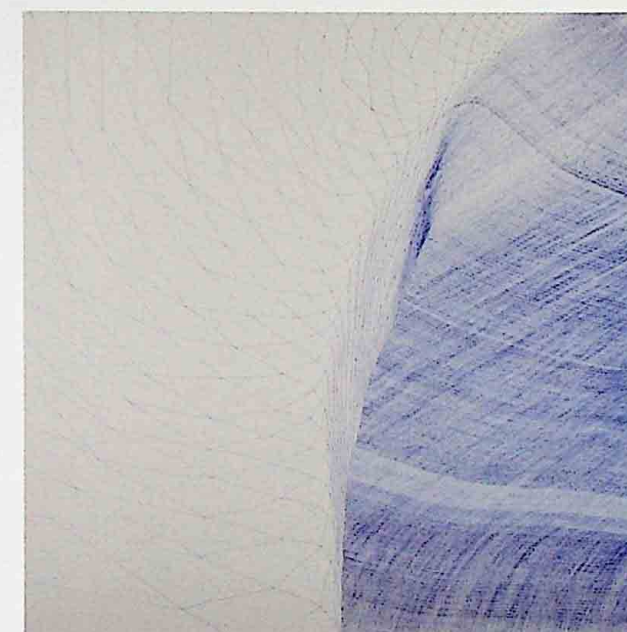
"Reminiscence No.3", 2011, Ink on canvas, Size: 60 X 60 cm.

Rama Museum Foundation

"Blue drawing No.3", 2010, Ink on canvas, Size: 85 X 85 cm.

"Blue drawing No.4", 2010, Ink on canvas, Size: 85 X 85 cm.

"Endless Line No.1", 2011, Ink on canvas, Size: 170 X 140 cm.

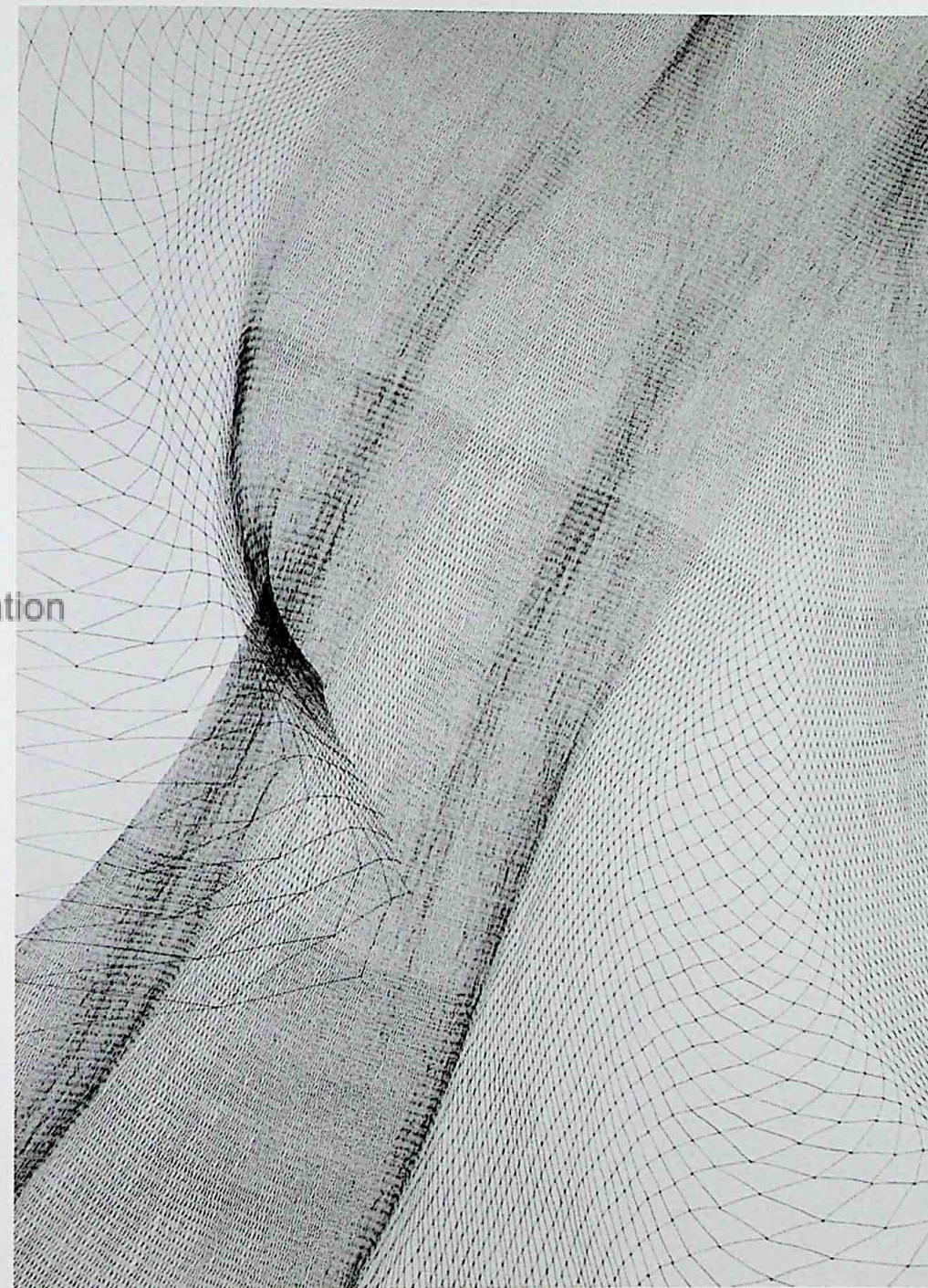
Rama IX Art Museum Foundation

Installation of Between The Lines Exhibition

Installation of Between The Lines Exhibition

Rama IX Art Museum Foundation

"Adrift No.2", 2011, Ink on paper, Size: 76 X 56 cm.

Drawing is the first step toward the creation of pictures or stories. Mankind knows how to use drawing tools to express and communicate their thoughts, either in the form of written language or pictures. In a sense, drawing and writing share an intertwined path and they support each other in many ways.

Jiratchaya Pripwai's works are derived from alphabetical forms. Many of them require close examination as audiences have to "read" the pieces, and they stray from conventional art pieces which normally leave some space for the audience. We could say that drawing is an ancient way of creating vocabulary. Connecting lines into objects resemble connecting words into sentences and stories, and the result is usually more than just the sum of its parts. Jiratchaya's works reflect on the existence of line, and the illusion of shape on a 2 dimensional plane. The works reflect the symbiotic relationship of limbs, sight, mind and heart. Her work is like a fine silk created from a thread called drawing.

In the history of automatism, since the 19th century, the revolution of reason during the First World War reflects a study of behavior and space in the form of dream interpretation, a spiritual medium. Psychological tests give us results from something called the "ideomotor effect" and some tools will leave it's trace on a planes in the form of an alphabetical communication board; similar to the Ouija board. Some might consider this process a paranormal activity, yet automatism is an effort to create psychological therapy and it is a symbol of progress in modern and post modern art scenes.

The automatism process, whether in printing, decalcomania, grattage, frottage, or other methods, relates to social phenomena which is enticing in different forms of art (Dada, Surrealism, Abstract Expressionism, etc.). The process would be applied to destroy self consciousness and to create accidental, raw beauty beyond reason. However, the process also pushes artists to seek consciousness and substance from their surroundings as well.

Science might be helpful in explaining hand movements as a result of our learning process. However, we do not need to reflect on whether freehand drawing is related to our conscious or subconscious mind. Freehand drawing becomes a great tool for modern art experiment. It could represent the random guess, the destruction of old structures, or the change of norms. It would represent the mystified beauty that attracts audience with its confusion, uncertainty, poetic beauty, or even its profanity. The audience can not negate what they see, just as they can not deny that pigeons do come out of magician's empty hat.

Jiratchaya's drawings have crossed the norm of sketching. Its automatism does not represent any knowledge, yet it is full of logic. Freehand drawing flows like an unfinished journey and is imprinted with her identity. Sigmund Freud, with his psychoanalytic theories, tried to argue that character or certain behaviors could be "read" but there must also be a trait of personal history to complete the analytical process.

To "read" Jiratchaya's works is to find her inspiration and to reflect on her drawings is to reflect on one's own incentive. Reflecting on "drawing" or "writing" would be the same as fortune telling as the teller chooses what we want to see and how we want to see it. The etchings would reflect audiences' interpretations and her drawings would present ambiguous pictures which are hard to explain in written language. We might find that some phenomena could not be explained in scientific or even supernatural terms, thus discussion would be pointless.

Art always allows ambiguity and space to exist. A faint line could lead audiences to great imagination. Jiratchaya's drawings represent her heart and life, loomed together, thread by thread. Her story has not ended and there is so much to be told. She chooses to make "phenomenon" and "line" retain their identities and lets the audience converse with her through those works.

Chol Janephaphan / 2011

"Adrift No.3", 2011, Ink on canvas, Size: 135 X 150 cm.